Dosarul nr.3-3249/2023
2-23162667-12-3-15112023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

08.07.2025 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru,
Preşedintele şedinţei, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Cristina Verlan,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva Consiliului pentru Egalitate, persoană terță Alexandra Postolachi privind anularea deciziei,

c o n s t a t ă:

Argumentele părților:

Reclamantul – Ministerul Apărării al Republicii Moldova, la 15.11.2023 s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului pentru Egalitate, persoană terță Alexandra Postolachi, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 09.10.2023 cauza nr.***** privind discriminarea pe criteriu de gen.

În argumentarea acțiunii depuse reclamantul a invocat că, Alexandra Postolachi s-a adresat cu o plângere în adresa Consiliului pentru Egalitate (în continuare - Consiliu), având drept obiect pretinsa discriminare din partea Ministerului Apărării pe criteriu de sex în cadrul procedurii de selectare în calitate de candidat pentru participare la instruirea organizată de partea română pentru „Cursul de conducere a formației muzicale de suflători”.

În acest sens, menţionează că, prin Decizia Consiliului din 09.10.2023 a fost constatat că în procesul de selectare în calitate de candidat pentru participare la instruirea organizată de partea română pentru „Cursul de conducere a formației muzicale de suflători” a fost admisă discriminare directă pe criteriu de gen.

În acest sens, de către Consiliu, în adresa Ministerului Apărării au fost formulate următoarele recomandări: 1. Faptele constatate reprezintă discriminare directă în câmpul muncii pe criteriul de gen; 2. În vederea prevenirii situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă reclamatului să se abțină de la desemnarea persoanelor care urmează să fie detașate la studii/forme de formare profesională pe principiu consecutivității depunerii cererii de participare și să organizeze concursuri, în cazul în care sunt mai mulți candidați decât locurile disponibile, cu selectarea în mod transparent, pe criterii obiective, imparțiale și în spiritul de competitivitate a candidaților care urmează a fi detașați; 3. Reclamatul, în termen de 30 zile din momentul recepționării deciziei, va informa despre măsurile întreprinse sau planificate pentru implementarea recomandărilor formulate. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa:

mun.Chișinău, str.Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Ministerul Apărării califică decizia Consiliului ca fiind neobiectivă, părtinitoare, lipsită de temei probatoriu și pasibilă de a fi anulată drept temei servind următoarele argumente.

În fapt, la solicitarea Armatei Naționale, partea română a oferit trei locuri pentru „Cursul de conducere a formației muzicale de suflători", care urma a fi organizat în cadrul Centrului de instruire pentru muzici militare din România, în perioada 03.10.2022-17.02.2023.

Respectiv, în conformitate cu prevederile pct.22 din Regulamentul privind modul de selectare și detașare la studii și alte forme de perfecționare profesională, aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr.108/2021, J1 Direcția personal și mobilizare Marele Stat Major al Armatei Naționale, prin Circulara nr.35/894 din 04.07.2022, a informat efectivul unităților militare privind oferta părții române, precum și a fost stabilită data de 15.07.2022 drept termen limită de înaintare a solicitărilor/rapoartelor personale.

În rezultat, din cadrul Orchestrei Prezidențiale a Republicii Moldova *(în continuare - OPRM)* au fost înaintate rapoartele locotenentului major Ion Coreţchi din 15.07.2022, locotenentului major Ilie Țucanov din 15.07.2022 și raportul locotenentului Radu Cazac din 15.07.2022.

Adițional, la data de 19.07.2022 (în afara termenului de prezentare a solicitării), locotenent Alexandra Postolachi din cadrul OPRM, a înaintat raport privind participarea la curs, deși termenul stabilit în circulară pentru receptionarea rapoartelor a fost scadent încă la 15.07.2022. Cu toate acestea, inclusiv în scopul respectării principiului egalității de șanse, candidatura locotenentului Alexandra Postolachi a fost admisă pentru participarea la concursul de selectare.

Astfel, J1 Direcția personal și mobilizare, a prezentat pentru examinare în cadrul Comisiei superioare de atestare a Ministerului Apărării, setul de materiale ale tuturor celor 4 (patru) candidați.

Prin procesul-verbal al ședinței Comisiei superioare de atestare a Ministerului Apărării nr.20 din 25.07.2022, luându-se în considerare potențialul candidaților, precum și instruirea deținută de fiecare candidat, inclusiv și ordinea depunerii rapoartelor/cererilor de participare, a fost stabilită prioritatea candidaților spre aprobare, și anume: nr.l - locotenent major Ion Coreţchi, nr.2 - locotenent major Ilie Țucanov și nr.3 - locotenent Alexandra Postolachi, iar în calitate de candidat de rezervă - locotenent Radu Cazac.

Ulterior, la data de 26.07.2022, prin intermediul Direcției cooperare internațională a Ministerului Apărării au fost transmise părții române formularele de înscriere la curs a celor trei candidați aprobați.

Însă, la data de 29,07.2022, prin intermediul unui mesaj recepționat din partea Direcției cooperare internațională, Ministerul Apărării a fost informat despre oferirea de către partea română doar a 2 (două) locuri pentru cursul respectiv. În consecință, J1 Direcția personal și mobilizare a contactat conducerea OPRM și a informat despre modificarea numărului de locuri oferite de către partea română, respectiv candidații de bază conform priorității au rămas locotenentul major Ion Coreţchi și locotenentul major Ilie Țucanov, iar locotenent Alexandra Postolachi, a fost trecută în calitate de candidat de rezervă.

În drept, Comisia, conducându-se de principiile stipulate la pct.2 din Regulamentul privind modul de selectare și detașare la studii și alte forme de perfecționare profesională, aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr.108 din 22.03.2021 și anume „competitivitate, transparență, egalitate de șanse", a examinat candidații în conformitate cu criteriile de selecție la cursul înaintat de partea română, și anume: criterii de studii - studii superioare cu licență în domeniul muzical; gradul militar - ofițer; arma/specialitatea muzici militare; autorizație de acces la

informații clasificate secret de serviciu.

În consecință, conform criteriilor menționate, toți candidații s-au calificat și nu s-au admis discriminările prevăzute la art.7 alin.(3) al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, respectiv nu s-a înaintat careva obiecții sau criterii suplimentare față de candidați.

Referitor la concluzia Consiliului, precum că doamna Alexandra Postolachi, a fost exclusă de la curs din considerente de discriminare pe criteriu de sex, o apreciază ca fiind neîntemeiată, deoarece candidatura doamnei Postolachi nu a fost refuzată, ci a decăzut din motivul reducerii locurilor pentru reprezentanții Armatei Naționale de către organizatori.

La fel, reiterează că, în pofida faptului că raportul/cererea de participare a doamnei Postolachi la curs, a fost depus peste limita termenului indicat în circulară, aceasta a fost admisă la concurs, iar conform deciziei Comisiei superioare de atestare a fost clasată pe locul 3 din totalul de 4 candidați, care corespundeau cerințelor de selecție.

Concomitent, nu pot fi reținute argumentele invocate de doamna Alexandra Postolachi și reținute de Consiliu, cu privire la discriminarea pe criteriu de sex în procesul de selectare, deoarece în cadrul procedurii de selectare a candidaților pentru studii înregistrată în procesul-verbal corespunzător, nu sunt conținute elemente sau fapte de discriminare pe criteriul de sex. Or, cele reclamate de către Alexandra Postolachi sunt doar niște presupuneri bazate pe opinii declarative (bîrfe) expuse cu mult timp după desfășurarea și selectarea candidați lor de către Comisia superioară de atestare.

Adițional, este de menționat că, în urma cererii depuse de către Alexandra Postolachi în adresa Ministerului Apărării privind informarea despre legalitatea deciziei de a fi exclusă de la Curs, a fost convocată ședința Comisiei superioare de atestare la data de 31.10.2022 (Procesul-verbal nr.30), care a audiat-o pe doamna Alexandra Postolachi cu privire la pretinsele încălcări. În timpul ședinței dumneaei i-au fost acordate întrebări cu privire pretinsele încălcări și presupusa discriminare pe criteriu de sex, la care Comisia nu a primit răspuns cert, ci doar relatări care nu au tangență cu procesul de selectare la curs. La fel, i-a fost adus la cunoștință procesul de organizare și selectare a candidaților pentru studii și că în toate etapele nu puteau fi admise încălcările la care se referă, acestea fiind vociferate după desfășurarea concursului de selectare.

Este de menționat că la data de *****, doamna Alexandra Postolachi a depus o plângere la Inspectoratul de poliție Centru, pe faptul solicitării atragerii la răspundere a persoanelor din conducerea Armatei Naționale, pentru încălcare egalității de drepturi pe criteriu de sex. La data de 10.01.2023, Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, examinând materialele procesului penal nr.*****din ***** a emis Ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale. Din probele administrate în cadrul procesului nu au fost stabilite elementele componenței de infracțiune prevăzute la art.176 din Codul penal, potrivit căruia răspunderea pentru „încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor”, nefiind stabilită careva deosebire, restricție sau preferințe în drepturi bazate pe criteriul de sex.

Consiliul la motivarea deciziei nici nu a luat în considerație constatările expuse în Ordonanța procurorului.

La 30.01.2023, în cadrul ședinței de audieri a Consiliului, de către Alexandra Postolachi au fost relatate unele cazuri de pretinsa intimidare a acesteia de către comandantul unității militare, ca rezultat a adresării la Consiliul, după cum urmează: impunerea locotenentului Alexandra Postolachi de a se personal la locul de serviciu, pentru a depune raport de plecare în concediu de îngrijire a copilului bolnav, refuzul comandantului de a permite însoțirea copilului minor la medicul stomatolog, precum și nerespectarea de către comandant a procedurii de aducere la

cunoștință despre desfășurarea concursului pentru participare la Cursul de conducere a formației muzicale de suflători.

Ținând cont că acestea au fost reținute de Consiliu, fără a examina cadrul normativ în vigoare, comunică că conform pct.131[1] al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941/2006, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani se acordă unuia dintre părinți, în baza raportului depus de către militarul prin contract în mod ierarhic pe numele comandantului (șefului) unității (instituției) militare, anexând certificatul medical, copia adeverinței de naștere a copilului și alte acte justificative, după caz. Respectiv certificatul urma să fie prezentat la întoarcere din concediu.

Cu referire la acordarea permisiunii de a pleca cu copilul la stomatolog, comandantul a relatat că a refuzat din motiv că efectivul Orchestrei Prezidențiale urma să desfășoare o ceremonie la care este necesară prezența acesteia în formație, în schimb este disponibil de a permite soțului petiționarei să plece (angajat civil în Orchestra Prezidențială). Ulterior, după ce petiționara a argumentat că soțul nu cunoaște unele particularități, cum ar fi posibilele reacții alergice a copilului, comandantul Orchestrei Prezidențiale i-a permis să plece, fiind nevoit să implice la activitatea menționată supra o persoană care era antrenată în executarea serviciului de zi pe unitate.

În partea ce se referă la procedura de aducere la cunoștință despre desfășurarea concursului pentru participare la curs, comandantul a afirmat că a anunțat șefii de servicii care, la rândul lor, au anunțat efectivul din subordine. La fel comandantul a adus la cunoștință despre cursul menționat întregului efectiv în timpul adunării în formație.

Or, din declarațiile petiționarei, aceasta afirmă faptul că a fost informată atât de șeful ei nemijlocit, cât și de comandantul unității, însă ultima a avut nevoie de timp pentru a lua decizia de a depune raportul cu solicitarea de participare. Cât ține de termenul de depunere a raportului, aceasta i-a fost adus la cunoștință de șeful ei nemijlocit și de comandantul unității, însă petiționara intenționat a negat acest fapt pentru a câștiga avantaj în cauza examinată de Consiliu.

Adițional, la emiterea Deciziei de selectare a candidaților pentru participare la curs, pe lângă termenul de depunere a rapoartelor, comisia s-a condus și de prevederile Ghidului carierei militare, conform căruia, la adoptarea deciziei a fost analizată vechimea în serviciul militar, funcțiile deținute și termenii de aflare în gradul militar a candidaților, ceilalți participant fiind mai avantajați în comparație cu petiționara. Respectiv, din perspectiva eligibilității participanților la concurs menționăm că, Domnului Ilie Țucanov a fost încadrat în serviciu militar în 2002, domnul Ion Coreț chi în 2005, iar doamna Alexandra Postolachi în 2006.

Astfel, din perspectiva termenului de aflare în grad a fiecărui candidat (în cazul petiționarei gradul militar locotenent), posibilitatea numirii la o funcție superioară în cazul existenței acesteia, cu întrunirea tuturor cerințelor în acest sens, candidații desemnați au fost plasați în ordinea prevăzută în procesul-verbal din 25.07.2022 „reieșind din necesitatea instruirii militarilor...”.

În drept, conform prevederilor pct.48 al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941/2006, numirea în funcții a militarilor prin contract se face în raport cu necesitățile structurii militare, având drept criteriu principal competența și pregătirea profesională, experiența de serviciu și calitățile moral-psihologice ale militarului, necesare funcției respective. La numirea în funcții se va ține cont de specificul serviciului militar, cerințele privind evoluția în cariera militară, stabilite în Ghidul carierei militare, elaborat de structura militară respectivă.

Adițional, pct.89 al Ghidului carierei militare, aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr.590/2021, prevede că evoluția și dezvoltarea profesională a locotenenților se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 2-3 ani de serviciu, în funcție de tipul/forma de studii, și respectiv corespunzătoare termenului stabilit de aflare în gradul militar. Or, subpct.3 lit.c) stabilește că, locotenenții aparținând serviciului orchestral militar, vor fi numiți la funcții de concertmaistru și similare, prevăzute cu gradul militar locotenent- major, în orchestrele militare. Respectiv conform supct.5 lit.d) al aceluiași punct, locotenenții pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar locotenent - major, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar de locotenent; b) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „ corespunzător”; c) nu au sancțiuni disciplinare neridicate; d) dețin funcții corespunzătoare gradului militar cel puțin „ locotenent-major”.

În acest sens comunică că, funcția deținută de petiționară este de locotenent major, ceia ce îi permite să fie avansată la acest grad la atingerea termenului. Astfel, Consiliul eronat a reținut cele invocate de Alexandra Postolachi, precum că absolvirea cursului dat îi va permite de a fi promovată direct la funcția de căpitan, or, aceasta vine în contradicție cu cadrul normativ în vigoare (Hotărârea Guvernului nr.941/2006 și Ghidul carierei militare). În context, indică că în cazul respingerii altor candidați din motivul că la concurs participă o doamnă nu este o discriminare pe motiv de gen.

La caz, conform art.l al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferele politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dezabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar.

Art.7 alin.(3) al Legii prenotate prevede expres că, refuzul de admitere la cursurile de calificare profesională a persoanelor este considerat neîntemeiat dacă: a) se solicită prezentarea unor documente suplimentare față de cele legal stabilite; b) se pretinde că persoana nu corespunde unor cerințe care nu au nimic în comun cu calificarea profesională solicitată pentru exercitarea profesiei sau se solicită corespunderea cu oricare alte cerințe ilegale cu consecințe similare.

În cazul doamnei Alexandra Postolachi nu a fost admis nici unul din prevederile menționate supra.

În consecință, conducându-se de prevederile pct.42 lit.d) al Regulamentului de activitate a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, aprobat prin Legea nr.298/2012, în coroborare cu art 14 lit.b) al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, a considerat următoarele circumstanțe importante pentru cauza: 1.) Procesul de selectare și detașare la Cursul de conducere a formației muzicale de suflători a fost desfășurat în baza principiului competitivității, transparenței, precum și cel al egalități de șanse, fără prejudecăți și discriminare sub orice formă; 2.) Stabilirea faptului că nu au fost încălcate prevederile art.7 alin.(3) al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, și anume refuzul de admitere la curs prin solicitarea de prezentare unor documente suplimentare față de cele stabilite și nu s-a pretins că doamna Alexandra Postolachi nu corespunde unor cerințe care nu au nimic în comun cu calificarea profesională solicitată pentru exercitarea profesiei sau se solicită corespunderea cu oricare alte cerințe ilegale cu consecințe similare; 3,) Trecerea doamnei Alexandra Postolachi în calitate de candidat de rezervă pentru participarea la Cursul menționat a avut loc din cauza reducerii de către partea română a locurilor pentru cursul respectiv, precum și selectării candidaților reieșind din consecutivitatea depunerii rapoartelor.

Cu titlu de generalizare, Ministerul Apărării consideră că decizia Consiliului este una contrară cadrului normativ ce reglementează îndeplinirea serviciului militar și subiectivă, bazată pe niște opinii declarative care nu au influențat în nici un fel decizia de selectare a candidaților, fiind expuse cu mult timp după desfășurarea concursului de selectarea a candidaților de către Comisia superioară de atestare. Mai mult decât atât, în cadrul ședinței din 30.01.2023 un membru al Consiliului s-a expus că din motivul că la concurs participă o doamnă, urma să i se dea un loc doamnei, iar pentru celălalt loc urma să fie organizat concurs. Or, o asemenea abordare este o discriminare vădită pe motiv de gen. Mai mult ca atât, la pct.5.11 Consiliul motivează că în circumstanțele speței, unde majoritatea potențialilor candidați la formarea profesională dorită, sunt persoane de gen masculin, aplicarea principiului de consecutivitate în depunerea cererii de participare și utilizarea a unei astfel de modalități a candidaturilor care vor fi detașați la studii/forme de perfecționare profesională, în mod cert dezavantajează persoanele de gen feminin, ceea ce constituie o inegalitate în tratament, consideră că această formulare nu este întemeiată, deoarece după cum s-a menționat toți candidații corespundeau cerințelor de participare și ordinea depunerii rapoartelor nu are caracter discriminatoriu pe criteriul de gen. În aceleași condiții putea să fie oricare din candidații care au participat la concurs.

La pct.5.12, Consiliul a concluzionat eronat că, prezența criteriului de gen este determinată de convingerea că dirijorul orchestrei militare trebuie să fie o persoană de gen masculin pentru a avea mai multă autoritate în rândul subalternilor. Este de remarcat că Comandantul Orchestrei prezidențiale nu face parte din Comisia de atestare, iar expunerea opiniei acestuia față de Alexandra Postolachi nu a influențat la luarea deciziei în procesul de selectare a candidaților și nu reflectă poziția Comisiei de atestare și nici a Ministerului Apărării.

La fel, Consiliul nu a luat în calcul prevederile art.33 alin.(2) lit.c) al Legii nr.162/2005 cu privire la statutul militarului și pct.48 al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941/2006 coroborat cu prevederile Ghidului carierei militare, respectiv, termenul de aflare în gradul militar și funcțiile deținute de militarii examinați de Comisia de atestare.

Comisia de atestare a examinat gradul și funcția militarilor candidați, vechimea în serviciul militar precum și competența și pregătirea profesională, experiența de serviciu și calitățile moral-psihologice ale militarului fără a se examina genul candidaților, ceea ce este o concurență sănătoasă dar nu bazată pe principii de superioritate din cauza genului feminin.

Adițional este de menționat, conform art.2 al Legii 162/2005 cu privire la statutul militarului, militari prin contract — cetățenii încadrați în serviciul militar prin contract, fără a face referire la gen, respectiv avansarea în carieră militară nu poate fi favorizată pe criteriul de gen. Gradul și funcția sunt un criteriu important în dezvoltarea profesională, termenul de primire a următorului grad depinde de funcția pe care o deține militarul și respectiv în cazul când funcția pe care o deține militarul nu-i permite, acestuia nu i se acordă gradul militar următor, ceia ce rezultă în neacordarea gradului militar în termenul prevăzut de Legea sus citată. Respectiv, ceilalți pretendenți urmau să fie promovați în următorul grad mai înainte de Alexandra Postolachi, care deținea gradul de locotenent la funcție de locotenent major, iar până a fi la următoarea promovare în funcție pentru a primi gradul de căpitan urmează să treacă mai mult de 4 ani, ceea cei permite petiționarei să aplice la următoarele cursuri.

Decizia Consiliului pentru egalitate din 09.10.2023 a parvenit în adresa Ministerului Apărării la 23.10.2023.

Urmare a celor expuse și în temeiul pct.65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea

nr.298/2012, solicită admiterea acțiunii în contencios administrativ în sensul formulat.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul reclamantului, Lungu Diana, a susținut acțiunea în sensul formulat și a solicitat admiterea acesteia, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Pârâtul - Consiliul pentru Egalitate, prin referința prezentată instanței, a solicitat respingerea acțiunii reclamantului Ministerul Apărării, considerând-o neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale, autoritatea publică pârâtă a invocat următoarele contraargumente: în fapt, la data de 07 noiembrie 2022, dna Alexandra Postolachi (persoana terță) s-a adresat Consiliului cu o plângere privind pretinsa discriminare, fiind în acest sens demarată procedura administrativă pe marginea plângerii, acesteia atribuindu-se numărul de dosar *****. Aduce la cunoștință că, în plângerea depusă, petiționara (persoana terță) a indicat că activează în calitate de ihstrumentistă (trompetă) în Orchestra Prezidențială din cadrul Ministerului Apărării al Republicii Moldova. De asemenea, dânsa a afirmat că a depus cererea de a participa la concursul organizat de către minister, pentru a fi admisă la studiile de pregătire profesională în domeniul dirijării orchestrei militare, în România. Însă, cu toate că a avut cele mai înalte rezultate la testare (proba fizică și în domeniul muzicii) și studii mai calificate în comparație cu alți doi candidați bărbați, a fost neîntemeiat refuzată să își facă studiile în România. Potrivit petiționarei (persoanei terțe), decizia a aparținut șefului Direcției personal și mobilizare a Ministerului Apărării, colonelului Veaceslav Donică, care, nefiind specialist în domeniu, a cerut sfat în luarea deciziei de la dirijorul Orchestrei Prezidențiale - dl Oleg Zatic. Ultimul, după spusele petiționarei (persoanei terțe), a recunoscut că fiind întrebat de către dl Veaceslav Donică referitor la cine trebuie sa fie detașat la studii, a răspuns că „dirijorul orchestrei trebuie să fie o persoană „cu coaie", ci nu femeie.

Prin urmare, din cele invocate în plângerea persoanei terțe, Consiliul a reținut că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare directă în câmpul muncii, manifestată prin refuzul neîntemeiat de admitere la cursurile de calificare profesională, pe criteriul de gen. Consiliul notează că pentru a fi în prezența discriminării directe, în sensul noțiunii prevăzute de art.2 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, faptele deplânse trebuiau să caracterizeze cumulativ următoarele elemente: a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție, etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege; b) aplicat în comparație cu alte persoane (un grup de persoane) c) cu care petiționarul se află în situație comparabilă d) în baza unui criteriu protejat.

Analizând alegațiile și probele prezentate de către dna Alexandra Postolachi (f.d.1-2, 11-14, 1634, 36-65, înregistrarea de pe CD-ul din dosarul administrativ), Consiliul a stabilit că dânsa a institut prezumția discriminării directe, fiecare element al formei de discriminare aplicabile situației sale particulare fiind caracterizat în modul cuvenit. Astfel, Consiliul a desprins că tratamentul mai puțin favorabil s-a manifestat prin refuzul neîntemeiat de admitere a acesteia la cursurile de calificare profesională. Consiliul a reținut că petiționara (persoana terță) se află în situație analogică cu ceilalți candidați (bărbați) la studiile de pregătire profesională în România în domeniul dirijării orchestrei militare. Consiliul a admis că tratamentul mai puțin favorabil (refuzul) aplicat față de dna Alexandra Postolachi a fost determinat de faptul că dirijorul orchestrei ar trebui să fie o persoană de gen masculin.

În context, Consiliul notează că aprecierea faptelor deplânse doar prin prisma prevederilor art.7 alin.(3) din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității (după cum insistă reclamantul), care reglementează cazurile în care se consideră neîntemeiat refuzul de admitere la cursurile de calificare profesională, fără a fi coroborate cu dispozițiile art.2 din Legea

nr.121/2012, care definesc elementele constitutive ale discriminării directe aplicabile la caz, ar fi constituit o abordare incompletă a circumstanțelor speței. Or, menționează că oricare presupusă faptă de discriminare reclamată Consiliului urmează a fi încadrată neapărat în una dintre formele stipulate de art.2 din Legea nr.121/2012, pentru a oferi o calificare concretă și justă raportului juridic, permițând astfel Consiliului de a purcede la examinarea acestuia.

Așadar, petiționara (persoana terță) reușind să instituie la caz prezumția existenței faptei de discriminare directă, Consiliul a solicitat și a supus examinării poziția reclamatului pe cauza nr.***** (reclamantului - Ministerul Apărării), ce poate fi regăsită la f.d.77-134, dosar administrativ, prin care acesta a oferit explicații cu privire la aspectele reclamate și a încercat a dovedi că cele deplânse în plângere nu constituie discriminare. Aici, Consiliul intervine cu precizarea și reamintește că atât legislația națională (art.15 alin.(1) și art.19 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D H. și alții contra Republicii Cehe par.82- 84, par.177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par.91-92, cauza Timishev contra Rusiei par.57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Altfel spus, sarcina de a proba că faptele deplânse nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie.

Ulterior, la data de 30 ianuarie 2023, Consiliul a desfășurat ședința de audieri pe marginea cauzei nr.*****, ce a format obiectul plângerii dnei Alexandra Postolachi. În continuare, menționează că studiind totalitatea materialelor acumulate la dosar, cercetând circumstanțele speței și audiind în contradictoriu argumentele ambelor părți, Consiliul a ajuns la următoarele constatări. Întâi de toate, Consiliul a reținut că, conform Circularei nr.35/894 din 04 iulie 2022, a fost informat efectivul unităților militare despre organizarea Cursului de conducere a formației muzicale de suflători în Centrul de instruire pentru muzici militare din România pentru perioada 03 octombrie 2022 -17 februarie 2023 cu implicarea a trei persoane din cadrul instituției din Republica Moldova (f.d.128 dosar administrativ). Cerințele pentru candidații la cursul menționat *supra* au fost: (i) deținerea studiilor superioare cu licență în domeniul muzical; (ii) gradul - ofițer; (iii) arma/specializarea - muzici militare; (iv) autorizația de acces la informații clasificate secret de serviciu, cu înaintarea rapoartelor personale ale candidaților în J1 Direcție personal și mobilizare până la data de 15 iulie 2022. Consiliul a remarcat că dna Postolachi a depus raportul de participare la curs la data de 19 iulie 2022 (f.d.22, 126 dosar administrativ). Conform procesului-verbal al Comisiei superioare de atestare a Ministerului Apărării nr.20 din 25 iulie 2022 s-a decis participarea la curs a următorilor candidați de bază: Ion Coreț chi, locotenent major; llie Țucanov, locotenent major; Alexandra Postolachi, locotenent și în calitate de candidat de rezervă: Radu Cazac, locotenent (f.d.119-125 dosar administrativ). La data de 26 iulie 2022 formularele de înscriere a candidaturilor selectate au fost transmise părții române (f.d.114 dosar administrativ). La data de 28 iulie 2022 partea română a solicitat selectarea doar a doi candidați (f.d.114-115 dosar administrativ). La data de 31 iulie 2022, Consiliul observă din email-ul remis de dl Veaceslav Donică că urmează a participa la curs candidații „în ordinea priorității cum au fost aprobați" (f.d.115 dosar administrativ). Astfel, candidații de bază conform priorității au rămas locotenentul major Ion Coreț chi și locotenentul major llie Țucanov, iar locotenentul Alexandra Postolachi (terțul) a fost trecută în calitate de candidat de rezervă.

În al doilea rând, Consiliul a luat act de faptul că, în urma cererii depuse de către dna Alexandra Postolachi cu privire la informarea acesteia despre legalitatea deciziei de a fi exclusă

de la Cursul de dirijare, admiterea în privința ei a discriminării pe principii de sex, verificarea corectitudinii examinării Reclamației depuse anterior cu același obiect (f.d.27-28, 109-110 dosar administrativ), la data de 01 noiembrie 2022, prin scrisoarea nr.36/1535 (f.d.26, 104 dosar administrativ), Marele Stat Major al Armatei Naționale a notificat că Comisia superioară de atestare a Ministerului Apărării, reieșind din necesitatea dezvoltării profesionale a personalului în raport cu necesitățile structurii militare și luând în considerație vechimea în serviciul militar a candidaților, a stabilit ordinea descrescătoare de participare a candidaților la cursul respectiv, după cum urmează: nr.1. Locotenent major Ion Coreț chi, nr.2. Locotenent major Ilie Țucanov și nr.3. Locotenent Alexandra Postolachi, iar în calitate de candidat de rezervă: locotenent Radu Cazac. Totodată, a fost menționat că s-a luat în considerație și faptul că terțul deja deține pregătirea de dirijor în domeniul vizat. Ulterior, partea română a informat despre reducerea la două locuri pentru curs, în consecință candidatul de bază nr.3 a fost trecut în calitate de candidat de rezervă.

Nu în ultimul rând, Consiliul a reținut că Ministerul Apărării nu a prezentat procesele-verbale cu privire la modalitatea de selectare a candidaților pentru cursul de instruire profesională menționat și rezultatele examinărilor necesare în cadrul acestui procedeu. Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de audieri desfășurate în fața Consiliului, reclamantul a relatat că nu au avut loc careva probe speciale pentru a desemna învingătorul concursului, pe motiv că toți candidații au deținut un nivel egal de capacități și pregătire. Alegerea învingătorilor a fost întemeiată doar conform consecutivității depunerii de către aceștia a raporturilor de participare (a se vedea înregistrarea ședinței de audieri de pe CD-ul atașat la dosarul administrativ). De asemenea, în acest sens, Consiliul atrage atenția și asupra f.d.131 pct.3, f.d.133 alineatul 6 din dosarul administrativ, unde reclamantul în mod expres indică că prioritatea candidaților spre aprobare (și anume: nr.1 - locotenent major Ion Coreț chi, nr.2 - locotenent major Ilie Țucanov, și nr.3 - locotenent Alexandra Postolachi, iar în calitate de candidat de rezervă: locotenent Radu Cazac) a fost stabilită luându-se în considerație ordinea depunerii rapoartelor/cererilor de participare. Aceeași poziție reclamantul o susține și în cererea de chemare în judecată, în special, la pagina nr.2 ultimul alineat și pagina nr.7 pct.3 (al doilea alineat).

Astfel, Consiliul a conchis că dna Alexandra Postolachi a fost dezavantajată în comparație cu alți candidați de gen masculin, din motiv că procesul de selecție a candidaturilor nu a presupus un proces de competitivitate, care ar desemna criterii obiective de selecție, ceea ce ar duce la identificarea corectă și echitabilă a candidaților care într-adevăr dispun de cunoștințe și merite pentru a fi detașați la acest curs de instruire. La alegerea candidaților, reclamantul nu a analizat meritele personale ale fiecărui candidat, capacitățile și pregătirea profesională a acestuia. Aplicarea principiului de consecutivitate în depunerea cererii de participare la cursul de instruire profesională nu reprezintă un temei de selectare a candidaturilor ce urmează a fi detașate la studii sau la diverse forme de perfecționare profesională, conform Regulamentului privind modul de selectare și detașare la studii și alte forme de perfecționare profesională aprobat de Ministerul Apărării prin Ordinul nr.108 din 22 martie 2021(f.d.83-94 dosar administrativ).

Așadar, acționarea în acest fel a reclamantului la selectarea candidaților pentru curs, denotă că dna Alexandra Postolachi nu a corespuns cerinței de prioritate temporală la depunerea raportului de participare, cerință care nu are nimic în comun cu calificarea profesională solicitată pentru desfășurarea studiilor și exercitarea profesiei, deci cerință ilegală, nefiind stipulată în Regulamentul amintit *supra.* Prin urmare, reclamantul a acționat contrar prevederilor art.7 alin.(3) lit.b) din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, refuzând neîntemeiat persoanei terțe admiterea la cursul de calificare profesională. Mai mult, în circumstanțele speței,

unde majoritatea potențialilor candidați la formarea profesională dorită sunt persoane de gen masculin, aplicarea principiului de consecutivitate în depunerea cererii de participare și utilizarea a unei astfel de modalități a candidaturilor care vor fi detașați la studii/forme de perfecționare profesională, în mod cert dezavantajează persoanele de gen feminin, ceea ce constituie o inegalitate în tratament.

Prezența criteriului de gen a fost determinată de convingerea că dirijorul orchestrei militare trebuie să fie o persoană de gen masculin pentru a avea mai multă autoritate în rândul subalternilor. Abordarea discriminatorie în acest caz reprezintă limitarea persoanelor de gen feminin în posibilitatea de dezvoltare profesională.

Consiliul își exprimă dezacordul cu critica adusă de reclamant precum că decizia, în procesul de selectare a candidaților, nu a fost influențată de comandantul Orchestrei Prezidențiale - dl Oleg Zatic căruia îi aparține părerea că dirijorul orchestrei trebuie să fie o persoană de gen masculin. În acest sens, argumentul care vine să combată cele susținute de partea reclamantă reprezintă proba audio, atașată la dosarul administrativ pe suport de CD, unde ultimul recunoaște că fiind întrebat de dl Veaceslav Donică - vicepreședintele Comisiei de atestare, referitor la cine trebuie sa fie detașat la studii, a răspuns că „dirijorul orchestrei trebuie să fie o persoană „cu coaie", ci nu femeie. Prin urmare, deși dl Oleg Zatic nu face parte din Comisia de atestare, opinia dânsului a fost determinantă pentru factorii de decizie din cadrul Comisiei, care și-au fundamentat convingerea că dirijorul orchestrei militare trebuie să fie un bărbat.

Totodată, cu privire la criteriul protejat, Consiliul consideră necesar de a aduce în atenție faptul că, în conformitate cu art.1 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, drept criterii protejate sunt indicate: rasa, culoarea, originea națională, etnică și socială, statutul social, cetățenia, limba, religia sau convingerile, vârsta, sexul, identitatea de gen, statutul matrimonial, orientarea sexuală, dizabilitatea, starea de sănătate, statutul HIV, opinia, apartenența politică, averea, nașterea sau orice alt criteriu. Prin urmare, lista criteriilor menționate nu este una exhaustivă, ea poate fi completată și cu alte criterii care sunt identificabile, obiective sau personale. Astfel, reieșind din cele descrise și explicate de dna Alexandra Postolachi în conținutul plângerii și a completărilor care au urmat la aceasta, Consiliul a reținut criteriul de gen.

Acestea fiind stabilite, Consiliul a ajuns la concluzia că reclamantul a eșuat în a demonstra că cele deplânse în plângere nu constituie discriminare. Astfel, la data de 09 octombrie 2023 Consiliul a emis decizia pe cauza nr.*****, prin care a decis că faptele constatate reprezintă discriminare directă în câmpul muncii pe criteriul de gen. De asemenea, pentru prevenirea faptelor similare în viitor, Consiliu a recomandat Ministerului Apărării să se abțină de la desemnarea persoanelor care urmează să fie detașate la studii/forme de formare profesională pe principiu consecutivității depunerii cererii de participare și să organizeze concursuri, în cazul în care sunt mai mulți candidați decât locurile disponibile, cu selectarea în mod transparent, pe criterii obiective, imparțiale și în spiritul de competitivitate a candidaților care urmează a detașați. Or, în conformitate cu dispozițiile art.15 alin.(4) din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, decizia Consiliului poate include prescripții și/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor. Astfel, Consiliul reafirmă că și-a exercitat dreptul discreționar și a adoptat decizia respectivă în strictă conformitate cu prevederile legale și în limitele competenței.

În altă ordine de idei, Consiliul dezaprobă critica reclamantului referitoare la faptul că, la motivarea deciziei, nu s-a luat în considerație constatările expuse în ordonanța din 10 ianuarie

2023 a Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Centru de refuz în începerea urmăririi penale la solicitarea dnei Alexandra Postolachi de tragere la răspundere a persoanelor cu funcții de conducere din cadrul Armatei Naționale, pentru încălcarea egalității de drepturi pe criteriu de sex. În susținere, atrage atenția asupra conținutului pct.3.16 din decizia contestată, unde se regăsesc alegațiile respective ale reclamantului. Totodată, Consiliul atrage atenția că conform art.176 alin.(1) lit.a) Cod penal sancționează orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în drepturi și în libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, orice susținere a comportamentului discriminatoriu în sfera politică, economică, socială, culturală și în alte sfere ale vieții, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu: a) săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere. În același timp, Consiliul atenționează că atât dl Veaceslav Donica - șeful J1 Direcției personal și mobilizare din cadrul Marelui Stat Major al Armatei Naționale, cât și dl Oleg Zatic - dirijorul Orchestrei Prezidențiale, vizați în decizia emisă pe cauza nr.*****, nu pot evolua în postura de subiecți ai componenței de infracțiuni prevăzute de art.176 alin.(1) lit.a) Cod Penal, pentru care a fost refuzată începerea urmăririi penale de Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru. Și aceasta deoarece, ținând cont de dispozițiile art.123 Cod penal, persoanele nominalizate nu pot fi atribuite la categoria persoanelor cu funcție de răspundere, în condițiile în care sunt persoane publice. Or, pasibilă de răspundere penală pentru săvârșirea faptei stipulate în art.176 alin.(1) lit.a) Cod penal este doar persoana cu funcție de răspundere.

Consiliul menționează că persoana care se consideră victimă a discriminării are mai multe căi naționale de apărare în funcție de gravitatea faptei pretins discriminatorii. Așadar, dacă persoana dorește să apeleze la un organ specializat în cauze de discriminare, aceasta se poate adresa Consiliului. Dacă faptele de discriminare întrunesc elementele unei infracțiuni, aceasta poate depune o cerere la organul de urmărire penală pentru investigațiile de rigoare. Legislația nu indică o ordine a utilizării acestor căi. În speță, faptele reclamate Consiliului de către dna Alexandra Postolachi (terț) nu au atins pragul de gravitate a unei componențe de infracțiuni, respectiv li s-a dat o apreciere numai prin prisma elementelor constitutive ale unei forme de discriminare directă. Deci, Consiliul a fost autoritatea competentă de a se pronunța în acest sens, nefiind legată de constatările organelor de urmărire penală.

Consiliul obiectează și asupra afirmației reclamantului precum că eronat ar fi reținut cele invocate de dna Alexandra Postolachi (terț) cu privire la faptul că absolvirea cursului i-ar fi permis dânsei să fie promovată direct la funcția de căpitan. Consiliul atenționează că în cuprinsul deciziei emise pe cauza nr.***** astfel de alegații nu se identifică. La pct.3.6 din decizie, ce constituie partea descriptivă a actului administrativ în care sunt relatate susținerile scrise și verbale ale participanților, se poate desprinde doar părerea petiționarei (terțului) referitoare la faptul că studiile i-ar fi asigurat un avantaj în cariera profesională. Din analiza părții motivate a deciziei (pct.5.1 - 5.13) se atesta că Consiliul a ajuns la concluzia că convingerea că dirijorul orchestrei militare trebuie să fie o persoană de gen masculin reprezintă limitarea persoanelor de gen feminin în posibilitate de creștere profesională și avansare în carieră.

La fel, nu corespund realității declarațiile reclamantului ce țin de faptul că Consiliul ar fi reținut spre examinare în fond relatările dnei Alexandra Postolachi (terțului) ce vizează un șir de acțiuni de intimidare a dânsei de către comandantul unității militare, ca rezultat al adresării la Consiliu. Aici, confirmă că, în cadrul ședinței de audieri desfășurate în fața Consiliului, persoana terță a invocat că este supusă victimizării din partea conducerii instituției în care activează. Astfel, în urma depunerii plângerii la Consiliu privind comportamentul discriminatoriu

manifestat în privința acesteia, conducerea și-a schimbat atitudinea și, de exemplu, pentru a putea pleca de la locul de muncă în situații de urgență, precum boala copiilor, este nevoită să depună rapoarte, fapt care nu a existat înainte de depunerea plângerii. Aceste alegații ale persoanei terțe sunt expuse la pct.3.7 din decizia emisă pe cauza nr.*****, deci în capitolul ce cuprinde susținerile părților, parte a actului administrativ unde Consiliul nu se pronunță asupra celor invocate de către participant, ci doar expune pretențiile și obiecțiile acestora. Subliniază, deci, că Consiliul nu a dat o apreciere pe fond susținerilor dnei Alexandra Postolachi privind presupusele fapte de victimizare în urma depunerii plângerii către Consiliu, ceea ce poate fi dedus din simpla lecturare a decizie contestate. Mai mult ca atât, în partea motivată a deciziei, la pct.5.13, Consiliul în mod expres a indicat că i se propune persoanei terțe să depună o nouă plângere cu privire la obiectul menționat, cu anexarea probelor care ar institui existența unor astfel de acțiuni din partea conducerii reclamatului pentru a putea purcede la examinarea faptelor invocate.

Prin urmare, argumentele aduse de reclamant la aspectele mai sus invocate sunt inutile și nu necesită atenția de a fi dezbătute atât timp, cât Consiliul nu a supus analizei pretențiile referitoare la avansarea în funcție de căpitan și victimizarea dnei Alexandra Postolachi. Această atitudine de superficialitate din partea reclamantului față de actul contestat conturează caracterul formal al cererii de chemare în judecată, având drept consecință inducerea instanței în eroare.

În final, Consiliul concluzionează că a examinat cauza sub toate aspectele, a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea acesteia, a aplicat legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al CEDO. În special, reieșind din prevederile art.137 alin.(1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul, Consiliul și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege. Prin urmare, dezacordul formal cu actul administrativ emis de către Consiliu, nu este suficient și în măsură să conducă la admiterea acțiunii și anularea acestuia.

Având în vederea argumentele și explicațiile aduse, în baza art.224 alin.(1) lit.f) Cod administrativ, Consiliul solicită respingerea integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Totodată, în temeiul art.218 lit.a) Cod administrativ, Consiliul își exprimă acordul la examinarea și soluționarea acțiunii în procedură scrisă. În cazul în care ceilalți participant la proces nu își vor da acordul la examinarea și soluționarea acțiunii în procedură scrisă, Consiliul, în baza art.art.195, 218 Cod administrativ și art.206 alin.(1) Cod de procedură civilă, solicită examinarea cauzei în lipsa pârâtului, cu remiterea copiei de pe hotărârea adoptată.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului nu s-a prezentat, fiind citat legal, ce se confirmă prin avizele poștale de recepție. În temeiul prevederilor art.218 lit.lit.c), d) Cod administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentatului pârâtului, în baza probelor administrate la dosar.

Persoana terță - Alexandra Postolachi, prin referința prezentată, înregistrată cu nr.intrare *****din 12.01.2024, nu a recunoscut acțiunea reclamantului Ministerul Apărării și a solicit respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale în referința prezentată instanței, persoana terță a invocat următoarele: reieșind din faptul că în anul 2021 Orchestra Prezidențială a Republicii Moldova (în continuare – OP) a rămas fără dirijor profesional licențiat în domeniul dirijării

orchestrei militare, conducerea Ministerului Apărării (în continuare – MA) a apelat, la începutul anului 2022, către autoritățile din România, solicitând posibilitatea detașării la studii de pregătire a unor specialiști în domeniu, întrucât Republica Moldova nu dispune de instituții de învățământ care să asigure formarea profesională în acest sens. Solicitarea Ministerului Apărării a fost acceptată de partea română, care a dispus inițial detașarea la studii a trei persoane, însă ulterior, din motive necunoscute, a redus numărul la două persoane.

Pentru selectarea candidaților care și-au exprimat dorința de a obține specialitatea de dirijor al orchestrei militare, a fost organizat un concurs, la care au fost depuse trei cereri din partea lui Ion Coreț chi, Ilie Țucanov și Postolachi Alexandra. Alte cereri nu au fost depuse, iar alte persoane nu au participat la concurs.

Afirmația potrivit căreia Radu Cazac ar fi depus o cerere de participare la concurs constituie un fals inventat de către persoanele care au comis actele de discriminare, întrucât acesta nu a participat în realitate la concurs.

În urma desfășurării concursului, în cadrul căruia au fost evaluate probele de pregătire fizică și nivelul profesional, Postolachi Alexandra a acumulat cel mai înalt punctaj, clasându-se pe primul loc. Din aceste considerente, conducerea OP i-a propus să plece în concediul anual mai devreme decât termenul stabilit inițial, pentru ca la revenirea din concediu să fie detașată la studiile în cauză.

După revenirea din concediu, Postolachi Alexandra a fost informată că detașarea sa la studii a fost refuzată, decizia aparținând șefului Direcției personal și mobilizare (J1), colonelului Veaceslav Donică. La solicitarea acesteia de a i se comunica temeiul refuzului, colonelul Donică a declarat că nu este specialist în domeniul muzicii și că a consultat „colegi specialiști”. Ulterior, s-a constatat că „specialistul” consultat a fost șeful OP, Oleg Zatic, care i-a comunicat direct că „dirijor al Orchestrei Prezidențiale trebuie să aibă testicule masculine”. Această discuție a fost înregistrată audio.

În aceeași perioadă, juristul din cadrul Direcției juridice a MA (A4), maiorul Petru Corciun, a informat-o pe Postolachi Alexandra că selectarea persoanelor detașate la studii s-a efectuat cu încălcări grave de procedură, fără luarea în considerare a rezultatelor concursului și fără întocmirea proceselor-verbale obligatorii sau a altor acte privind examinarea rezultatelor concursului.

În scopul clarificării obiective a situației, maiorul Petru Corciun a îndrumat-o pe Postolachi Alexandra să depună o cerere către conducerea Ministerului Apărării, solicitând prezentarea proceselor-verbale privind rezultatele concursului.

La cererea formulată, aceasta a primit un răspuns formal, fără anexarea actelor solicitate, fapt care confirmă susținerile juristului Corciun privind neregulile de procedură. Ulterior, actele aferente concursului au fost întocmite post-factum, la solicitarea și insistența Avocatului Poporului.

Întrucât în cadrul Armatei Naționale nu au fost întreprinse măsuri pentru soluționarea cazului evident discriminatoriu pe criteriul de gen, Postolachi Alexandra a depus plângeri, întocmite cu sprijinul juristului Petru Corciun, în adresa Avocatului Poporului (Ombudsmanului), Procuraturii Generale, Consiliului pentru Egalitate și Președintelui Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate.

Prin plângerea depusă la Procuratura Generală, aceasta a solicitat tragerea la răspundere a persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul MA, conform prevederilor art.176 alin.(1) lit.lit.a),e) din Codul penal.

În urma examinării plângerii, Procuratura Generală a emis o ordonanță de refuz în pornirea

urmăririi penale, fapt pe care reclamantul, în cererea de chemare în judecată, îl invocă drept argument pentru anularea Deciziei Consiliului pentru Egalitate, susținând că acest organ nu ar fi ținut cont de constatările procurorului.

Această interpretare este eronată, întrucât Consiliul pentru Egalitate este un organ colegial de stat, împuternicit de Parlamentul Republicii Moldova să examineze cazurile de discriminare, iar în asemenea situații, procurorul urmează să țină cont de decizia Consiliului, nu invers. Decizia Consiliului reprezintă o expertiză specializată în domeniul nediscriminării.

Reclamantul face trimitere la un șir de acte interne care nu au relevanță pentru speță și care nu pot răspunde întrebării esențiale: de ce a fost refuzată detașarea la studii a persoanei care a obținut cel mai bun rezultat în concurs? Răspunsul, deși ofensator, a fost formulat direct și sincer doar de către șeful OP.

Reclamantul a omis intenționat să menționeze concluziile Avocatului Poporului, expuse în Avizul nr.07-4/2-261 din 03.02.2023, prin care s-a constatat că procedura de selectare a candidaților pentru detașarea la studii a fost efectuată cu încălcări grave. În special, în punctele 12 și 13 din Aviz, precum și în capitolul III („Concluzii"), se menționează că „Ministerul Apărării nu a gestionat în mod adecvat procesul de selectare, nu a asigurat condiții egale de participare, transparență și respectarea principiului de gen".

Reieșind din circumstanțele expuse, Decizia Consiliului pentru Egalitate este una echitabilă și legală, adoptată în conformitate cu normele în vigoare. Prin urmare, se solicită respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depuse de către Ministerul Apărării.

În cadrul ședințelor de judecată, persoana terță Alexandra Postolachi, a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Ministerul Apărării împotriva Consiliului pentru egalitate privind anularea actului administrativ individual defavorabil, studiind referința pârâtului și a terțului, audiind explicațiile reprezentantului reclamantului și a persoanei terțe antrenate în proces, cercetând probele administrate la dosar în ansamblul şi interconexiunea lor în coraport cu normele legale aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată de reclamant, este admisibilă, însă neîntemeiată și pasibilă de respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

La fel, art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor, obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În speță, reclamantul – Ministerul Apărării este destinar actului administrativ contestat și acest act este defavorabil pentru reclamant, deoarece impune acestuia obligații și sarcini în sensul art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ promovată de către reclamantul Ministerul Apărării, este admisibilă în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Art.20 Cod administrativ statuează că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune

în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, potrivit art.206 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Conform art.208 Cod administrativ, (1) în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Potrivit art.163 lit.c) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

Pct.65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate nr.298 din 21.12.2012, prevede că decizia Consiliului este un act oficial şi produce efecte juridice de la data comunicării ei părţilor. Decizia poate fi contestată direct în instanţa de judecată de persoana care se consideră vătămată în drepturi, în modul şi în termenul prevăzut de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

În conformitate cu art.209 alin.(1) lit.b) al Codului administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Instanța constată că, decizia contestată a fost notificată reclamantei la 23.10.2023(f.d.13). Acțiunea în contencios administrativ este depusă la 15.11.2023, ceea ce denotă respectarea prevederilor art.209 alin.(1) lit.b) Cod administrativ, și anume depunerea acțiunii în judecată în interiorul termenului de 30 de zile de la data notificării deciziei.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale referitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată constată că reclamantul Ministerul Apărării este destinatar al actului administrativ individual defavorabil, a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, lipsa dreptului vătămat, precum și alte temeiuiri, nu există - ceea ce condiționează soluționarea fondului cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – deciziei din 09.10.2023, emisă în cauza nr.*****, prin care Consiliul pentru egalitate a decis: 1) Faptele constatate reprezintă discriminare directă în câmpul muncii pe criteriul de gen; 2) În vederea prevenirii similare pe viitor, Consiliul recomandă reclamantului să abțină de la desemnarea persoanelor care urmează să fie detașate la studii/forme de formare profesională pe principiul consecutivității depunerii cererii de participare și să organizeze concursuri, în cazul în care sunt mai mulți candidați decât locuri disponibile, cu selectarea în mod transparent, pe criterii obiective, imparțiale și în spiritul de competitivitate a candidaților care urmează a fi detașați.

Cercetarea stării de fapt denotă următoarele:

La data de 07 noiembrie 2022, dna Alexandra Postolachi (persoana terță) s-a adresat Consiliului cu o plângere privind pretinsa discriminare, fiind în acest sens demarată procedura administrativă pe marginea plângerii, acesteia atribuindu-se numărul de dosar *****.

În plângerea depusă, petiționara (persoana terță) a indicat că activează în calitate de ihstrumentistă (trompetă) în Orchestra Prezidențială din cadrul Ministerului Apărării al Republicii Moldova.

A comunicat că, a participa la concursul organizat de către minister, pentru a fi admisă la studiile de pregătire profesională în domeniul dirijării orchestrei militare, în România.

Cu toate că a avut cele mai înalte rezultate la testare (proba fizică și în domeniul muzicii) și studii mai calificate în comparație cu alți doi candidați bărbați, a fost neîntemeiat refuzată să își facă studiile în România.

Potrivit petiționarei (persoanei terțe), decizia a aparținut șefului Direcției personal și mobilizare a Ministerului Apărării, colonelului Veaceslav Donică, care, nefiind specialist în domeniu, a cerut sfat în luarea deciziei de la dirijorul Orchestrei Prezidențiale - dl Oleg Zatic. Ultimul, după spusele petiționarei (persoanei terțe), a recunoscut că fiind întrebat de către dl Veaceslav Donică referitor la cine trebuie sa fie detașat la studii, a răspuns că „dirijorul orchestrei trebuie să fie o persoană „cu coaie", ci nu femeie.

În conformitate cu prevederile pct.61 din Regulamentul de activitate al Consiliului, aprobat prin Legea nr.298/2012, decizia este actul prin care Consiliul soluționează plângerea și constată existența sau lipsa faptei discriminatorii. Astfel, prin decizia pe cauza nr.71/21 Consiliul a constatat că faptele invocate de petiționară reprezintă discriminare, deci a acționat în conformitate cu prevederile legale și în limitele competenței stabilite, exercitându-și atribuțiile pentru care a fost fondat.

Autoritatea publică pârâtă, în cadrul procedurii administrative, analizând alegațiile și probele prezentate de către petent(terț pe dosar), înregistrarea de pe CD-ul din dosarul administrativ, a stabilit că Postolachi Alexandra a institut prezumția discriminării directe, fiecare element al formei de discriminare aplicabile situației sale particulare fiind caracterizat în modul cuvenit. Astfel, Consiliul a desprins că tratamentul mai puțin favorabil s-a manifestat prin refuzul neîntemeiat de admitere a acesteia la cursurile de calificare profesională. Consiliul a reținut că petiționara (persoana terță) se află în situație analogică cu ceilalți candidați (bărbați) la studiile de pregătire profesională în România în domeniul dirijării orchestrei militare. Consiliul a admis că tratamentul mai puțin favorabil (refuzul) aplicat față de dna Alexandra Postolachi a fost determinat de faptul că dirijorul orchestrei ar trebui să fie o persoană de gen masculin.

Așadar, pârâtul constatând că petentă Alexandra Postolachi a instituit prezumția existenței faptei de discriminare directă, a supus examinării poziția reclamatului pe cauza nr.***** (reclamantului - Ministerul Apărării), prin care acesta a oferit explicații cu privire la aspectele reclamate și a încercat a dovedi că cele deplânse în plângere nu constituie discriminare.

Aici, se subliniază că atât legislația națională (art.15 alin.(1) și art.19 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D H. și alții contra Republicii Cehe par.82- 84, par.177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par.91-92, cauza Timishev contra Rusiei par.57) inversează sarcina probațiuni în materie de discriminare, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Altfel spus, sarcina de a proba că faptele deplânse nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie.

Pârâtul în cadrul procedurii administrativ a ajuns la următoarele constatări: conform Circularei nr.35/894 din 04 iulie 2022, a fost informat efectivul unităților militare despre organizarea Cursului de conducere a formației muzicale de suflători în Centrul de instruire

pentru muzici militare din România pentru perioada 03 octombrie 2022 -17 februarie 2023 cu implicarea a trei persoane din cadrul instituției din Republica Moldova (f.d.128 dosar administrativ). Cerințele pentru candidații la cursul menționat *supra* au fost: (i) deținerea studiilor superioare cu licență în domeniul muzical; (ii) gradul - ofițer; (iii) arma/specializarea - muzici militare; (iv) autorizația de acces la informații clasificate secret de serviciu, cu înaintarea rapoartelor personale ale candidaților în J1 Direcție personal și mobilizare până la data de 15 iulie 2022. Consiliul a remarcat că dna Postolachi a depus raportul de participare la curs la data de 19 iulie 2022. Conform procesului-verbal al Comisiei superioare de atestare a Ministerului Apărării nr.20 din 25 iulie 2022 s-a decis participarea la curs a următorilor candidați de bază: Ion Coreţchi, locotenent major; Ilie Ţucanov, locotenent major; Alexandra Postolachi, locotenent și în calitate de candidat de rezervă: Radu Cazac, locotenent. La data de 26 iulie 2022 formularele de înscriere a candidaturilor selectate au fost transmise părții române. La data de 28 iulie 2022 partea română a solicitat selectarea doar a doi candidați (f.d.114-115 dosar administrativ). La data de 31 iulie 2022, Consiliul însă a fost informat prin email-ul remis de dl Veaceslav Donică că urmează a participa la curs candidații „în ordinea priorității cum au fost aprobați". Astfel, candidații de bază conform priorității au rămas locotenentul major Ion Coreţchi și locotenentul major Ilie Ţucanov, iar locotenentul Alexandra Postolachi (terțul) a fost trecută în calitate de candidat de rezervă.

La fel, Consiliul a constatat că, în urma cererii depuse de către dna Alexandra Postolachi cu privire la informarea acesteia despre legalitatea deciziei de a fi exclusă de la Cursul de dirijare, admiterea în privința ei a discriminării pe principii de sex, verificarea corectitudinii examinării Reclamației depuse anterior cu același obiect, la data de 01 noiembrie 2022, prin scrisoarea nr.36/1535 (f.d.26, 104 dosar administrativ), Marele Stat Major al Armatei Naționale a notificat că Comisia superioară de atestare a Ministerului Apărării, reieșind din necesitatea dezvoltării profesionale a personalului în raport cu necesitățile structurii militare și luând în considerație vechimea în serviciul militar a candidaților, a stabilit ordinea descrescătoare de participare a candidaților la cursul respectiv, după cum urmează: nr.1. Locotenent major Ion Coreţchi, nr.2. Locotenent major Ilie Ţucanov și nr.3. Locotenent Alexandra Postolachi, iar în calitate de candidat de rezervă: locotenent Radu Cazac. Totodată, a fost menționat că s-a luat în considerație și faptul că terțul deja deține pregătirea de dirijor în domeniul vizat. Ulterior, partea română a informat despre reducerea la două locuri pentru curs, în consecință candidatul de bază nr.3 a fost trecut în calitate de candidat de rezervă.

La fel, Consiliul a stabilit că, Ministerul Apărării nu a prezentat procesele-verbale cu privire la modalitatea de selectare a candidaților pentru cursul de instruire profesională menționat și rezultatele examinărilor necesare în cadrul acestui procedeu. Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de audieri desfășurate în fața Consiliului, reclamantul a relatat că nu au avut loc careva probe speciale pentru a desemna învingătorul concursului, pe motiv că toți candidații au deținut un nivel egal de capacități și pregătire. Alegerea învingătorilor a fost întemeiată doar conform consecutivității depunerii de către aceștia a raporturilor de participare.

Prin urmare, instanța de judecată se raliază opiniei autorității publice, considerând-o legală, care a conchis că dna Alexandra Postolachi a fost dezavantajată în comparație cu alți candidați de gen masculin, din motiv că procesul de selecție a candidaturilor nu a presupus un proces de competitivitate, care ar desemna criterii obiective de selecție, ceea ce ar duce la identificarea corectă și echitabilă a candidaților care într-adevăr dispun de cunoștințe și merite pentru a fi detașați la acest curs de instruire. La alegerea candidaților, reclamantul nu a analizat meritele personale ale fiecărui candidat, capacitățile și pregătirea profesională a acestuia.

Aplicarea principiului de consecutivitate în depunerea cererii de participare la cursul de instruire profesională nu reprezintă un temei de selectare a candidaturilor ce urmează a fi detașate la studii sau la diverse forme de perfecționare profesională, conform Regulamentului privind modul de selectare și detașare la studii și alte forme de perfecționare profesională aprobat de Ministerul Apărării prin Ordinul nr.108 din 22 martie 2021.

Prin urmare, reclamantul a încălcat prevederile art.7 alin.(3) lit.b) din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, refuzând neîntemeiat persoanei terțe admiterea la cursul de calificare profesională.

Cu privire la criteriul protejat, Consiliul a constata că, în conformitate cu art.1 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, drept criterii protejate sunt indicate: rasa, culoarea, originea națională, etnică și socială, statutul social, cetățenia, limba, religia sau convingerile, vârsta, sexul, identitatea de gen, statutul matrimonial, orientarea sexuală, dizabilitatea, starea de sănătate, statutul HIV, opinia, apartenența politică, averea, nașterea sau orice alt criteriu. Prin urmare, lista criteriilor menționate nu este una exhaustivă, ea poate fi completată și cu alte criterii care sunt identificabile, obiective sau personale. Astfel, reieșind din cele descrise și explicate de dna Alexandra Postolachi în conținutul plângerii și a completărilor care au urmat la aceasta, Consiliul a reținut criteriul de gen.

Alegațiile părții reclamante referitoare la faptul că, autoritatea publică pârâtă nu a ținut cont nici de existența ordonanței de neîncepere a urmăririi penale în baza art.176 alin.(1) lit.a) Cod penal, nu sunt de natură să afecteze legalitatea actului administrativ contestat, or, rigorile unui proces penal și a unui caz de discriminare, sunt diferite și nu sunt interdependente.

Celelalte alegații ale părții reclamante consemnate în textul cererii de chemare în judecată și invocate în cadrul dezbaterilor judiciare, nu pot fi reținute de către instanța de judecată ca temei de anulare a actului defavorabil contestat, având în vedere că scopul primordial al instituției contenciosului administrativ, după cum s-a invocat și *supra*, este prestabilit de legiuitor și presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, ordonarea activităţii autorităţilor publice. Respectiv, ca acțiunea în contencios administrativ promovată de reclamant să fie pasibilă de admis, reclamantul urma să identifice pretinse ilegalități și/sau abuzuri admise de către pârât la emiterea actului contestat, ceea ce nu s-a identificat în speță. Or, actul emis și activitatea administrativă desfășurată de către autoritatea publică pârâtă sunt conforme legii, nefiind identificat de către instanța de judecată nici un abuz din partea ultimei la etapa desfășurării activității administrative care s-a finalizat cu emiterea deciziei din 09.10.2023, în cauza nr.*****.

Prezumția de legalitate de care beneficiază actul contestat, ca și orice alt act administrativ, ar deveni una iluzorie în cazul în care ar fi posibilă înlăturarea acesteia doar în baza unor interpretări teoretice ale cadrului legal, invocate de un participant sau altul, fie în cadrul procedurii administative, fie în cadrul procedurii de contencios administrativ.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Concluzionând cele relatate, examinând temeiurile invocate de reclamant întru anularea actelor contestate, în coraborare cu contraargumentele invocate de autoritatea publică pârâtă întru confirmarea legalității actului administrativ emis, instanța nu a identificat admiterea a careva abuzurilor din partea autorității publice pârâte, activitatea administrativă realizată de ultima, este conformă legii materiale, realizată cu respectarea procedurii prestabilite de legiuitor și este

desfășurată de către un organ competent, ceea ce denotă că temei legal de admitere a acțiunii reclamantului Ministrul Apărării, nu există. Iar concluzia autorității publice pârâte referitoare la faptul că, reclamantul urmează să organizeze concursuri, în cazul în care sunt mai mulți candidați decât locuri disponibile, cu selectarea în mod transparent, pe criterii obiective, imparțiale și în spiritul de competitivitate a candidaților care urmează a fi detașați, este susținută de către instanța de judecată ca fiind confirmă principiului legalității(art.21 Cod administrativ).

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.f), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acţiunea în contencios administrativ a reclamantului Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva Consiliului pentru Egalitate, persoană terță Alexandra Postolachi privind anularea deciziei Consiliului pentru egalitate din 09.10.2023, emisă în cauza nr.***** privind discriminarea pe criteriu de gen, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia